

bedst for Benytteren altid at have faaet selve Citatet — allerhelst med fransk Oversættelse; men maaske vilde Bogen derved være vokset stærkt og Enheden i dens Anlæg gaaet tabt, saa at Hallberg muligvis alligevel har valgt det rette.

Derimod har han paa et bestemt Punkt ikke strakt sig vidt nok, hvad Udnyttelsen af de forhaandenværende Kilder angaar, idet han forbigaar Angelino Dalortos asiatiske Stednavne. Denne berømte Korttegners første Kort fra Aaret 1325 gaar ganske vist kun til Asiens Grænse; men hans yngre Kort fra 1339 (Periplus Tavle VIII—IX) gaar et godt Stykke ind i Asien og giver ikke faa Stednavne og Legender, som kun delvis genfindes paa „Atlas catalan“. Da Dalortos Kort er et af de ældste og bedste italienske Kompaskort, er det en Fejl at forbigaa det, og denne Forbigaaelse forringer Bogens Værdi. For at blive ved det anførte Eksempel kan det nævnes, at Formen spaann for Ispahan findes paa dette Kort fra 1339. Der kan anføres en Række andre Navne, som her for første Gang forekommer paa et geografisk Kort, og baade Navne og Legender, som det er af Interesse at sammenligne med de ældre Kilder: Jepta, Vssu (Usn hos Hallberg), Chessi, Marga, Ircanja, Zizera, Borga, Jormā, Sara, Spauar, Carsiri, Golfacam, Insula de chis og Legender om Persien, det indiske Hav, Dronningen af Saba, Ararat og Noahs Ark samt om Regenten vjbech (Usbeg) i Sarai, paa hvilket sidste Sted „Atlas catalan“ fra 1375 nævner Janibech (Djanibeg), som, efter hvad Hallberg oplyser, virkelig først kom til Magten 1341, to Aar efter at Dalortos Kort blev til.³⁾

Der er vel næppe Tvivl om, at den her paatalte Undladelsessynd skyldes det, at Dalortos Kort er for-dærvet og i alt Fald i Reproduktioner ofte ganske ulæseligt. Ved Hallbergs Bog faar Kortudgivere altsaa atter en Mindelse om, at til en Udgave af et gammelt Kort hører der ikke blot et Faksimile men ogsaa en Tabel over Kortets Navne læst efter Originalen, helst med Forklaring af deres Betydning. Mangler denne, bliver Resultatet altsaa, som vi her ser, at de Folk, paa hvem Kortudgaverne i første Linie er beregnet og

det bestemt maa fraaades at fæste Lid til den. Talrige Varianter hos Hallberg fremkommer ved, at Buchon og Tastu har læst Navnene anderledes end andre, der omtaler Kortet. Hallberg havde her gjort klogest i at gengive sin egen Tydning af Faksimilet og ikke medtage de gale Tolkninger som Varianter.

³⁾ Her faar man et særdeles interessant Bevis for, at de sydevropæiske Korttegnere ikke blot kopierede deres Forgængere, men ogsaa fra fjærne Lande fik Beretninger, der hjalp dem til at holde deres Kort à jour.

som gør den bedst mulige Brug af dem, ikke evner at udnytte dem, og da maaske som Hallberg gaar helt uden om dem.

I denne Sammenhæng maa det fremhæves, at Forfatteren i Modstrid med Bogens Titel, der nævner det 13—15. Aarhundrede, ikke medtager Kilder længere end til Aar 1459 (Fra Mauro). Denne Begrænsning kan meget let forsvares, saa meget lettere som den egentlige Middelalder var forbi med Bogtrykkerkunstens Opfindelse, og Klassikerudgaverne fra den efterfølgende Tid — navnlig de trykte Ptolemæusudgaver med deres mange „moderne Tavler“ — medførte en Sammenflydning af de antike og de middelalderlige Kilder, som vel næppe vilde have sprængt Rammerne for Hallbergs Værk, men dog have gjort dets Indhold langt mindre homogent end det nu er. Kun har man maaske Lov til at betvivle, at det var rigtigt at forbigaa det berømte Borgia-Kort, som i alle Tilfælde væsentlig hører den ældre Tid til, selv om det muligvis er blevet til efter Aar 1459.

Efter alt det her fremførte tør det hævdes, at Hallbergs Bog fraset en enkelt Mangel, baade hvad Anlæg, Fremstillingsmaade og Udførelse angaar, er et solidt og særdeles nyttigt Arbejde, paa Højde med den moderne Videnskabs Fordringer.

Axel Anthon Bjørnbo.

R. E. Peary, Nearest the Pole. A Narrative of the Polar Expedition of the Peary Arctic Club in the S. S. Roosevelt, 1905—1906. London 1907.

Robert Peary løb i 1905—6 paany Storm mod Nordpolen — for saa vidt uden Held, som han heller ikke denne Gang naaede at plante Stjernebanneret paa den 90. Breddegrad, men dog med det Resultat, at han naaede 87° 6', n. Br. d. v. s. 33' eller lidt over 8 Mil længere mod Nord, end nogen tidligere havde været. Derved generobrede han for sit Fædreland, de forenede Stater, en Rekord, som det sad inde med i Aarene 1892-95. Det var Løjtnant Lockwood, der paa den ulykkelige Greely-Ekspedition i 1882 erhvervede denne Rekord for Amerika. Fridtjof Nansen tog den i 1895 paa den første Framekspedition fra Amerikanerne; men allerede i Aaret 1900 maatte han afgive Æren til Kaptajn Cagni, der hørte til Hertugen af Abruzzernes Ledsagere paa Stella Polare-Ekspeditionen. Nu er Amerika atter kommet i Spidsen.

Som den nedenstaaende Talrække viser, rykker man ganske jævnt fremad mod det store Maal. Kun

Nansen sprang paa een Gang et meget langt Stykke frem foran sine Forgængere:

Parry — 1827 — 82° 45' —	Med Baad nord for Spitzbergen
Markham — 1876 — 83° 20' —	} Med Slæde nord for Grønland
Lockwood — 1882 — 83° 24' —	
Nansen — 1895 — 86° 14' —	} Med Slæde nord for Franz-Josephs Land
Cagni — 1900 — 86° 33' —	
Peary — 1906 — 87° 6' —	Med Slæde nord for Grønland

Efter at Peary som Løn for sin Bedrift var blevet overøst med Hæder i sit Hjemland, skrev han med rivende Fart den Bog, vi her beskæftiger os med; men samtidig udrustede han, støttet af det Selskab, der med amerikansk Flothed skaber den økonomiske Basis for hans Foretagender, en ny Ekspedition, den femte. Pearys Bog bærer da ogsaa tydelig Præget af, at hans Tanker ikke i synderlig Grad har været ved den Beretning, han skulde skrive, men uophørlig har syslet med Planerne til den næste Færd. Skildringen af Ekspeditionen i 1905—6 er derfor baade kortfattet og temmelig indholdslos. Forfatterens Tanker har ikke dvælet i Fortidens Oplevelser, men higit mod Fremtidens Maal, som han i det Øjeblik, dette skrives, allerede stiler imod. Lad os tilføje, at „forhaabentlig“ bliver det naaet, ikke blot fordi en Mand med Peary's Dygtighed og Energi fortjener at naa det Maal, han har sat sig, og som han Gang paa Gang sætter sit Liv ind paa, men ogsaa fordi den arktiske Forskning da sikkert vilde komme ind i en roligere og mindre eksalteret Gænge, hvad den længe har trængt til. Selv hos Peary dæmper der, skønt han uden Tvivl er Verdens mest udprægede Nordpolsmonoman, en Fornemmelse af, at det Maal, han jager efter, er inderlig tomt. I sit Svar til Præsident Roosevelt, den Gang denne overrakte ham „The National Geographic Society's“ Guldmedalje, siger han:

„Hvad den Anskuelse angaar, som visse Folk har gjort sig til Talsmænd for, at det at naa Nordpolen er af ringe Betydning eller Interesse, skal jeg dertil sige, at skulde det blive en Amerikaner, der først af alle plantede Stjernebanneret paa den eftertragtede Plet, er der ikke nogen amerikansk Borger hjemme eller ude — saa mange Millioner vi end er —, som ikke vilde føle sig en Smule mere glad og stolt over at være en Amerikaner. Og netop denne Vækst i Millioners Stolthed og Fædrelandskærlighed, alene den vilde være ti Gange det værd, som det koster at naa Polen.“

I over tre Aarhundreder har Verden drømt om at løse Gaaden mod Nord. Nu staar Stjernebanneret nærmest ved denne Gaade, viftende og vinkende. Og med Guds Bistand haaber jeg, at De endnu i Deres Regering maa se dette Banner plantet paa Polen selv“

Saa stærkt maa de patriotiske Trommer røres for at begrunde Robert Pearys Stræben — eller, skal vi

sige, for at dække over den Kendsgærning, at denne Stræben har langt mere med geografisk Sport end med Videnskab at gøre.

Skønt ogsaa Fr. Nansen — uden at være i Stand til at give synderlig klare eller overbevisende Grunde for Nødvendigheden deraf — satte Livet ind paa et Stormløb mod Polen, med Slæde og Kajak bort fra sit Skib — saa var han dog paa Forhaand ganske klar over Tomheden i dette Kapløb mod Nord. I det Foredrag, han holdt, før han drog ud, sagde han udtrykkelig:

„Det er ikke for at søge det matematiske Punkt, som danner Jordakslens nordlige Endepunkt, at vi er draget ud; ti at naa dette Punkt har i og for sig kun ringe Værd; men det er for at anstille Undersøgelser i den store ukendte Del af Jorden, som omgiver Polen, og disse Undersøgelser vil have omtrent lige stor videnskabelig Betydning, enten Færden gaar over selve Polpunktet eller et Stykke fra det.“

Det faldt i Nansens Lod at løse den Gaade mod Nord, som Peary omtaler, som om den ikke allerede var løst. Nansens Opdagelse af det dybe Polarhav, dette mægtige Bassin, der fyldt med Drivis omgiver Polen vidt og bredt til alle Sider, var ikke blot den største videnskabelige Opdagelse, Polarforskningen har at opvise, men den betød, at den Taage, hvori det yderste Nord til da havde været hyllet, paa een Gang drev bort. Sløret faldt — Mysteriernes Tid var omme. Borte var med det samme Fantasierne om det isfri Polarhav; det store Polarkontinent, som Greely fablede om endnu to Aar, før Nansen drog mod Nord, svandt som Dug for Solen. Tilbage blev det nøgne Faktum, at en fast geografisk Pol maa søges paa Havets Bund, med adskillige tusind Fod Vand ovenover, og øverst en Ismark, der umærkelig driver snart i den ene, snart i den anden Retning og endog ved sin Drift vil stille sig hindrende i Vejen for en nøjagtig Polobservation. Under disse Omstændigheder bliver det næsten vittigt, hvad et velunderrettet dansk Blad en Gang skrev: „at man har Grund til at antage, at det vil vise sig, at Polen ligger paa den 90. Breddegrad“ — Bladet skulde blot have tilføjet: „eller der omkring!“

Hvorom al Ting er: dette maa staa fast, at Nansens store Opdagelse baade videnskabelig og æstetisk set tog Duften fra de følgende Ekspeditioner, der valgte sig den Opgave at jage mod Nord hen over Drivisen. Og hvad Peary angaar, var — og er — hans Uheld, at han, selv om han har haft Kongstanker, ved Omstændighedernes Magt blev en Epigon. Nansen kom ham i Forkøbet med at gaa over Grønlands Indlandis, og Nansen blev den, der ved sit Snille løste Nordpolens Mysterium. Tilbage blev blot selve Polen og Pearys

Angst for, at nogen skulde — om man saa maa sige — snupe ogsaa den væk for Næsen af ham.

Hermed skal det ingenlunde være sagt, at Pearys Ekspeditioner i det store og hele har været resultatløse — tværtimod. Han har paa de fleste af sine Rejser gjort et fremragende geografisk Arbejde; det var ham, der først naaede Grønlands Nordostkyst, og som bestemte dette Lands Udstrækning mod Nord. Hans ypperlig udførte og forbavsende vidtstrakte Rejser over det nordlige Grønlands Indlandsis, baade langt inde i Landet og længere ude langs Kysten, har bidraget meget til vort Kendskab til Grønland. Hans Samliv med Kap York Eskimoerne og hans Studier af dem er ogsaa overordentlig fortjenstfulde. Men efterhaanden er det, som om Interessen for al den Slags Ting er bukket under for den tomme Rekordærgerrighed. Gang paa Gang har han jaget sine Hunde og Eskimoer ud over det frosne Hav, uden at søge at løse de i Virkeligheden langt større Opgaver, der laa til højre og venstre for hans Vej. Sverdrup, hvem Peary blev saa rasende paa, fordi han vovede at benytte Peary's „American way“ (o: Vejen gennem Smith-Sund), den Peary mente at have Eneret paa, løste den store Opgave at fastslaa Begrænsningen af det nordamerikanske Økompleks mod Nordvest, medens nu Danmarksekspeditionen ved at fastslaa Grønlands Udstrækning mod Nordost har løst den sidste større Opgave, som Nordpolarlandene sandsynligvis har at byde paa. Sverdrup valgte nødtvungent og Mylius-Erichsen frivilligt den bedre Del for sig. Begge løste de deres Opgave, Sverdrup med sejr, taalmodig Energi, Mylius-Erichsen med den ilfærdige Iver, der kostede ham Livet — men Peary jog stadig forgæves mod Nord, medens de andre sankede gode Resultater i Lade.

I de store Træk formede Pearys Rejse sig paa følgende Maade. Den 7. August 1905 naaede han Kap York ved Indløbet til Smith-Sund, og efter at have tilbragt en Ugestid med at samle Eskimoer og Hvalroskød til disses Hunde, stod han den 16. August mod Nord. Med sit gode Skib „Roosevelt“ lykkedes det ham og hans Skibsfører, Kaptajn Bartlett, efter en drøj Kamp med Isen at forcere Robeson-Kanalen og naa Kap Sheridan paa Grant-Land ved Polarocæanets Bred, ikke saa langt fra det Sted, hvor den engelske Ekspeditionens Skib Alert overvintrede i 1875—76, den Gang, da Cl. Markham naaede længst mod Nord. Videre kunde Peary ikke komme, men meget længere mod Nord strækker det faste Land sig heller ikke paa denne Del af Jord-

kloden, og paa andre Kanter naar det ikke en Gang saa højt. „Roosevelt“ blev nu ligesom Stella Polare i 1899 nippet af Isen og kastet halvt op paa den faste Iskant langs Land, og derfra kom den først fri den næste Sommer. Peary maatte da opgive at komme videre med Skib og gik i Gang med at indrette sig for Vinteren.

Han havde over 40 Eskimoer og 200 Hunde med; de blev nu landsat og benyttet dels til at jage Moskusokser og Rensdyr, dels til at lave Slæder. I Oktober ramtes Peary af et slemt Uheld. Han mistede 80 Hunde, som døde af giftigt Hvalroskød, maatte kaste Resten af Kødet overbord og var nu henvist til at ernære baade Eskimoerne og de tiloversblevne Hunde ved Jagt paa Stedet. Derfor blev Jagten foretaget over et vidstrakt Terræn, og alle Hundene og de fleste af Eskimoerne fik Ordre til at lejre sig ved Lake Hazen langt inde i Landet; men hele Vinteren igennem bragte de, naar det var Fuldmaane, Ladninger af Jagtudbytte til Kap Sheridan. Al denne Jagt og andre eskimoiske Begivenheder bragte Afveksling i Polarnatten. Der blev f. Eks. født et Eskimo-Barn, som Peary bemærker vistnok er det hidtil længst mod Nord fødte Menneske. Ogsaa en Rekord!

Hele Vinteren blev Forberedelserne til Slædeekspeditionerne drevet med Iver, og den 29. Februar var alt rede til Afrejse.

Planen var at gaa mod Nord over det frosne Hav med 1 Hoved- og 5—6 Hjælpepartier, ialt 21 Eskimoer, 7 Europæere og 120 Hunde. Peary haabede, at Hjælpepartierne skulde kunne sætte ham i Stand til at starte fra den 86. Breddegrad med fuld Proviant, skønt han havde forladt Kysten allerede paa den 83. Grad.

Pearys trofaste Neger Matthew Henson brød først op fra Kap Hecla, hvor alt Slæde-, Hunde- og Menneskemateriale var blevet samlet, og lidt efter lidt blev nu Slædepartierne sat i Vej ud over Havisen. Tilsidst startede Peary selv den 6. Marts. Og saa gik det nordover, snart over jævne, snart over stærkt opskruet Is, i meget stærk Kulde.

Der overnattedes i de Snehytter, Eskimoerne er saa drevne i at bygge. Den 26. Marts blev Fremkomsten imidlertid standsat af en bred Stribe aabent Vand fra Øst til Vest, altsaa paa tværs af Ruten. Det var paa 84° 38' Bredde, ikke saa langt fra det Sted, hvor Peary blev hindret af aabent Vand i 1902. Denne Sprække kalder Peary for Tidevands-Sprækken mellem Lincoln Sea (Nord for Robeson-Kanalen) og selve Polarhavet. Han anser det altsaa for et Tidevandsfænomen, som altid er til Stede — og som man altsaa altid maa

regne med, naar man benytter Pearys „amerikanske Rute“ til Polen. I syv Dage laa Peary og ventede, inden det lykkedes ham at komme over.

Det maa i denne Sammenhæng erindres, at Peary ikke bruger den af Fridtjof Nansen indførte og senere af Amdrup benyttede Forening af Slæde og Kajak, men kun Slæde. Muligvis vilde Peary have haft bedre Held med sig, om han ogsaa paa dette Punkt var fulgt i Nansens Fodspor, skønt det maa indrømmes, at Kajakkerne som Regel lider saa meget under Slædefarterne i Skrueisen, at det tager Tid at faa dem tættest og sejledygtige; men — alligevel —?

Med denne Forsinkelse var Peary-Ekspeditionens Skæbne for denne Gang afgjort. Thi medens Peary laa fast ved den store Sprække, var Vejret godt; da den endelig lukkede sig saa meget, at han kunde slippe over, var Vejret faldet i med stadig Storm og Snefog, som tvang ham til at ligge stille, medens Isen drev ham langt mod Øst. Hertil kom saa, at det aabne Vand bragte Uorden i den Turnus mellem Hoved- og Hjælpepartierne, som Peary havde arrangeret. Foraaret begyndte at komme; Vaagerne og Bevægelsen i Drivisen blev mere fremtrædende; Hundene afmagredes, og baade de og Mændene blev trætte. Den 21. April vendte Peary sine Slæder mod Syd paa 87° 6' — dybt skuffet; thi blot det at sætte Rekorden var „tom Tant i Sammenligning med den straalende Juvel, jeg i Aarevis havde sat mit Haab til, og som jeg paa denne Ekspedition næsten bogstavelig havde slidt Livet af mig for.“

Med Besvær slap Peary og hans Mænd over de mange Vaager ind paa Grønlands Nordkyst ved Kap Neumayer, og der traf han og de syv Mænd, der havde været længst mod Nord med ham, et Hjælpeparti paa fire Mand (Clark og tre Eskimoer), som var i en ganske hjælpeløs Forfatning og saa desorienteret, at de vilde søge mod Øst istedetfor mod Vest for at naa Skibet. Deres Føde havde i flere Dage været Skindstøvler, og var Pearys Folk paa Grund af lang Tids knappe Rationer udasede og halvt udhungrede, saa var Clark og hans Eskimoer knap i Stand til at slæbe sig frem. I rette Øjeblik fik de imidlertid Øje paa en Flok paa 7 Muskusokser, som Peary nedlagde — og Nøden var ovre.

De Erfaringer, Peary har gjort paa denne Fart mod Nord, viser atter, at det aabne Polarhav af mange Grunde er ret vanskeligt at befare, og ikke skikket til at foretage kombinerede Rejser paa. Den drivende Is, der under Vindens og Tidevandets Virkninger ustandselig danner nye Vaager og nye Skrueisrygge, Sne-

stormene og Snedrevet, som udvisker Sporene, gør det næsten umuligt at følge Aflaler og at anlægge Depoter. De samme Aarsager danner til Stadighed Hindringer og foranlediger Forsinkelser, der gør alle Forudberegninger til Skamme. Selve Driften i Isen fører en let ud af Ruten og væk fra de lige Linjer, baade den mod Polen og Retrætelinjen. Jo længere man kommer hen paa Foraaret, des vanskeligere bliver Forholdene, saa at de største Anstrængelser møder just paa det Tidspunkt, da Strabadserne og smal eller daarlig Kost har gjort en mindre modstandsdygtig. En Fart over det frosne Polarhav kan derfor ikke sammenlignes med Slæderejser over Indlandsisen eller langs Polarlandenes Kyster; den er langt farligere og besværligere og — ulige mindre lønnende, naar den een Gang er gjort. Skønt Peary havde sine til saadanne Polarrejser ubetalelige Eskimoer med — tænk paa Jørgen Brønlund —, var det paa et hængende Haar gaaet galt; og som man erindrer, var der et vist Tidspunkt paa Nansens Slæderejse, hvor det, trods den kombinerede Slæde-Kajak-Udrustning, saa temmelig mørkt ud, og hvor kun en Storkob, der vilde have sin nysgerrige Næse i hans Sager, frelste ham og Johansen for en Katastrofe og gav dem den Respit, de havde Brug for, til Sneen smeltede. Thi her er atter en Vanskelighed. Ikke blot Storm og Snefog, Vaager og Skrueis hæmmer eller hindrer ganske Fremkomsten paa Polarhavets Is; men om man ikke naar Land, før Snesmeltningen begynder, er man i Regelen ogsaa om en Hals.

Resten af Tiden, til Skibet kom løs, benyttede Peary til Dybdemaalinger og en Slæderejse langs Grantlands Nordkyst, ved hvilken han forbandt de tidligere engelske og amerikanske Opdagelser i Øst med Sverdrups i Vest.

Da Peary kom tilbage fra denne sidste, hørte han, at hans kære Skib „Roosevelt“ havde været i Fare; det var gentagne Gange blevet nippet; men det havde staaet sig udmærket, da det var bygget efter Frams Type, beregnet til at hæves op af Tryk fra Siderne. Ganske vist var Pearys Skib, ved at man havde modereret Fram-Typen efter de skotske Hvalfangere, gjort mere sødygtigt end Fram og indrettet til at bryde Isen; men atter her har dog Nansen som paa de fleste Punkter i Polarforskningen været den banebrydende Kraft, paa een Gang det tænkende Geni og den handlende Mand.

Det lykkedes tilsidst at faa Skibet fri, og efter atter at have skilt sig af med sine eskimoiske Hjælpetropper og repareret sit Skib, begyndte den skuffede Mand sit Sejrstog mod Syd, og gennemgik den Spidsrod

af Festmaaltider og Regn af Anerkendelser, som, naar Talen er om Polarrejsende, i lige Grad synes at tilfalde dem, der naar deres Maal og gennemfører deres Program, dem, der ikke naar Maalet, men gennemfører

noget helt andet end det tilsigtede og dem, som ikke naar eller gennemfører nogen Verdens Ting.

Axel Anthon Bjørnbo.

Ny Literatur

(indkommet til Selskabets Bibliotek).

Europa.

„La Normandie et les Nordmands“ par Jean Revel, Versailles 1908, 8°, 39 S.

„Finnländische Hydrographisch-Biologische Untersuchungen“, Helsingfors Nr. 2. Mittelwasser, Gezeiten und Schwankungen des Wasserstandes in der Ostsee. 1908, 4°, 64 S.

Die Süßwasserzufuhr zum baltischen Meerbusen in den Jahren 1904—05. 1908, 4° 87 S.

Die Eisverhältnisse im baltischen Meerbusen in den Wintern 1903—04 und 1904—05. 1908, 4° 10 S. med Kort. Die Windverhältnisse über dem baltischen Meerbusen in den Jahren 1904—05. 1908, 4°, 28 S. med Kort og Tabeller. Alle af Rolf Witting.

La Roumanie 1866—1906. Ministère de L'Agriculture, de L'Industrie, du Commerce et des Domaines, Bucarest 1907. 8°, 493 S. med Kort og talrige smukke Illustrationer.

Asien.

The Pulse of Asia. A Journey in Central Asia illustrating the geographic Basis of History, by Ellsworth Huntington London. Archibald Constable and Co. Ltd. Anmeldt i dette Hefte.

Reise in die Inselwelt des Banda-Meereres von Adrian Jacobsen, bearbeitet von A. Woldt, Leipzig 1884. 8° 431 S. med talrige Illustr. og Kort.

Amerika.

University of California Publications.

Vol 6. Nr. 1: The Ethno-Geography of the Pomo and Neighboring Indians by S. A. Barrett. 322 S. med 1 Kort; Nr. 2: The Geography and Dialects of Miwok Indians by S. A. Barrett and On the Evidence of the Occupation of certain Regions by the Miwok Indians by A. L. Kroeber. 46 S. med 1 Kort.

Capitain Jacobsens Reise an der Nordwestküste Amerikas 1881—83, bearbeitet von A. Woldt, Leipzig 1884. 8°, 431 S. med talrige Illustr. og Kort.

U. S. Geological Survey. Bull. Nr. 309, 322, 334. Water Supply and Irrigation Paper: Nr. 2, 10, 213, 215.

Geological Survey of Canada. Ottawa: Annual Report Vol. XVI. 1904, General Index to Reports 1885—1906, Summary Report for 1906. The Falls of Niagara, their Evolution and varying relations to the great Lakes. Characteristics of the Power, and the Effects of its Diversion, by Joseph William Winthrop Spencer 1907; et fremragende og meget smukt udstyret Værk over de verdensberømte Fald. 420 S. med prægtige Illustr. og Kort. Maps to accompany Annual Report Vol. XVI. 1904. The Teikwa River and Vicinity by W. W. Leach, 1907. 27 S. Gold Values in the Klondyke high Level Gravels by R. G. Mc. Connel 1907. 34 S. med Illustr. og Kort. On a portion of N. W. Ontario etc. between Lake Nipigon and Sturgeon Lake by W. H. Collins 1908. 27 S. med Illustr. og Kort.

Polarlandene.

Commission Polaire internationale, Session de 1908. Procès-Verbaux des Séances etc. présentés par G. Lecointe Bruxelles, 1908. 8° 262 S. med Illustr.

Forskelligt.

Geografi for Realklassen og Gymnasiet, 1. af C. C. Christensen, Gyldendalske Boghandel, Nord. Forlag, anmeldt i dette Hefte.

Eventyrlige Farter, I. Adrian Jacobsen, ved I. og L. Konow, Bergen 1894. 8° 179 S. med Illustr.

Kort.

Canada Departement of Mines, Geological Survey Branch: Special Map of Rossland. British Columbia by W. H. Boyd. 1:4800. Geological Survey of Canada: Map of the Yukon Territory 1:2,027,520.

Norges geografiske Opmaaling: Kortblad Hvaler 1:100,000. Den norske Kyst, Senjen: Fra Gryllefjord og Bergsfjord til Hekkingen 1:50,000 og fra Landegode til Kjerringø og Leines 1:50,000, rettede til 1908.